

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.256/2016/10. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Temesvári Zoltán ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek – a Dr. Eöri Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Eöri Krisztina ügyvéd) által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű I. rendű és a dr. Veszeloovszki Éva ügyvéd által képviselt **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű II. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2015. december 3. napján kelt 11.P.22.352/2008/228. számú ítélete ellen a II. rendű alperes részéről 229. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **megváltoztatja** és a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasítja.

A II. rendű alperesnek járó elsőfokú eljárási költség összegét 354.000,- (Háromszázötvennégyezer) Ft-ra felemeli.

Mellőzi a II. rendű alperest elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezést.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg a II. rendű alperesnek 70.000,- (Hetvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget és az államnak – külön felhívásra – 360.000,- (Háromszázhatvan ezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes kizárólagos tulajdonát képezi a **(település neve)**, Küllerület ("**Z**") helyrajzi számú tanya, gyepterület 3210 m² területű ingatlan, melynek tulajdonjogát részben adásvétellel 1991-ben, részben ajándékozás címén 2005-ben szerezte meg. A felperes az ingatlanon két ütemben végzett különböző beruházásokat. Az első ütem 1991-1994. között, míg a második 2003-ban folyt.

Az **(X)** autópálya **(település 2 neve)**-országhatár szakaszának engedélyezési tervei 1982-ben készültek el, majd lakossági fórumot követően 1991-ben új terv készült, melynek kapcsán 1992-ben kérték ki a lakosság véleményét. Az építési engedélyt ugyanebben az évben adták ki, lejártá miatt azonban a terveket engedélyezés céljából ismételt be kellett nyújtani. Ennek kapcsán a **(település neve)**-i lakosság részére 2003. március 27-én tartottak tájékoztatót, amin a felperes is részt vett. Az építési engedély ismételt kiadására 2003. május 26-án került sor.

A végső engedélyezést megelőzően a ...-vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség 1999. december 6-án kelt 49894-53/1999. számú határozatával – részletes környezeti hatástanulmány alapján – környezetvédelmi engedélyt adott az Állami Autópálya Kezelő Közhasznú Társaság részére az **(X)**

autópálya ... megyei szakaszának megvalósítására.

A felperes 2005. május 4-én kérte ingatlanának kisajátítását, a Nemzeti Autópálya Rt. azonban a kérelmet elutasította arra hivatkozva, hogy az az (X) autópálya gerincvonalától számított 50 méteren túl esik.

Az I. rendű alperes mint koncesszor 2005. márciusában kapott megbízást a Magyar Államtól az (X) autópálya III. fázisának megépítésére. Az I. rendű alperesnek a ... Megyei Közlekedési Felügyelet az (X) autópálya 165 + 506 km-szelvénye felett átvezetett (Y) számú országos közút 7+000 – 8+820 km-szelvényei közötti és az 5431 jelű országos közút 0+0+560 km-szelvényei közötti szakaszának építését engedélyezte. Az (Y) számú főút eredeti nyomvonala az (X) autópálya építése miatt megváltozott, az új nyomvonal az (A) Rt. 1982-ben elkészített terveiben szereplő nyomvonalat követi. A ... Megyei Közlekedési Felügyelet az (X) autópálya felett átvezető (Y) számú főút fent megjelölt szakaszának ideiglenes forgalomba helyezését 2006. március 11. napjától engedélyezte. Az elkészült utat ekkortól a II. rendű alperes kezelésébe adta.

Az (A) Rt. 2005. szeptember 14-én értesítette a felperes jogi képviselőjét arról, hogy a 2005. évre becsült forgalmi adatok alapján ingatlanának várható zajterhelése nem haladja meg a határértéket, ezért zajvédelmi intézkedés betervezése nem indokolt. A 2006. szeptember 25- 26-án elvégzett zajvizsgálat megállapította, hogy a közlekedési eredetű zajterhelés a nappali időszakban nem, az éjszakai időszakban viszont meghaladja a határértéket a felperesi ingatlannál. Az I. rendű alperes ennek ismeretében haladéktalanul kezdeményezte zajvédő fal építését.

A Nemzeti Közlekedési Hatóság ... Regionális Igazgatósága 2007. november 30-án az I. rendű alperes mint építető kérelmére engedélyezte az (X) autópálya III. szakasz - (Y) számú főút külön szintű csomópontjában a főút mellé zajárnyékoló falak építését. A Nemzeti Közlekedési Hatóság a kivitelezési munkálatokat 2007. július 31-i engedélyezési terv alapján látta elvégezhetőnek. A zajárnyékoló falat 340 méter hosszan kellett elhelyezni a közútburkolat szélétől mért 1,5 méterre, a fal magassága 2,5 méter, illetőleg 3,5 méter volt. A zajvédő fal 2008. decemberére épült fel.

A felperes ingatlanától az autópálya felhajtóág 322 méter, míg az (Y) számú főút új nyomvonala 25 méter távolságra van. Az ingatlan kapubejárójánál helyezkedik el a távolsági buszmegálló és az ahhoz vezető feljáró is.

A felperes 2006-ban repedéseket tapasztalt a főépület hátsó falán, az udvar felé néző oldalfalon, illetve a lakóépületekben lévő kerámialap burkolaton. A járólapokat 2007-ben újrarakatta, de azok ismételten megrepedtek és a garázs egyik sarka is megsüllyedt.

A felperes 2007. decemberében fordult levélben az I. rendű alpereshez az autópálya közelsége miatt megnövekedett forgalom zajhatása, az ingatlanra történő rálátás, a buszmegálló közelsége, az ingatlan út felőli falazatának és járólapjainak repedezettsége, valamint az ingatlan értékcsökkenése miatt. Egyebek mellett zajvédő fal megépítését kérte. Mellékelte a **(szakértő 1 neve)** által elkészített magán ingatlanforgalmi szakértői véleményt.

Az I. rendű alperes 2009. november 12-én kezdeményezte a Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztériumnál a felperes ingatlanának kisajátítását, melyre azonban nem került sor.

A felperes módosított keresetében az alpereseket javítási költség címén 2.059.794,- Ft, intimitásvesztésből eredő értékcsökkenés címén 3.676.468,- Ft, míg porszennyezésből eredő értékcsökkenés címén 735.294,- Ft és járuléкаи egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni. Az I. rendű alperes felelősségét arra alapította, hogy bár a káros hatásokat kiváltó útszakasz a Magyar Állam kizárólagos tulajdonában áll, az I. rendű alperes volt az építető, egyben annak ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyonkezelője is. A II. rendű alperesre kiterjesztett keresetét azzal indokolta, hogy az autópálya, illetve a felhajtóág egymástól nem különíthető el, egységes egészet képez. A követelésének alapjául szolgáló környezeti hatások részben a két út ideiglenes forgalomba helyezése előtti, részben az azt követő okokra vezethetők vissza. Az alperesek egyetemleges felelősségét azzal támasztotta alá, hogy az (X) autópálya III. szakasza az I. rendű alperes és a

Magyar Állam között létrejött koncessziós szerződés keretében épült meg. Ennek részét képezte az (Y) számú főút módosított nyomvonalának megépítése is. Mindkét útvonal építtetője az I. rendű alperes, aki egyben az autópálya kezelője is, az (Y) számú főút kezelője pedig a II. rendű alperes lett.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az I. rendű alperes védekezése szerint az autópálya állami tulajdon, annak megépítéséről, nyomvonalának kijelöléséről a Magyar Állam képviseletében eljáró szervek döntöttek, a döntés meghozatalában ő nem vett részt. A felperes problémáját ugyanakkor alapvetően az (Y) számú főút közelsége okozza, melynek azonban az I. rendű alperes nem tulajdonosa, üzemeltetője vagy kezelője. Álláspontja az volt, a felperes ingatlanát ki kellett volna sajátítani, és az esetleges értékcsökkenést a kisajátítási eljárás során megállapított kártalanítási összegnek kellett volna tartalmaznia. Nem vitatta, hogy az (Y) számú főút nyomvonalát az (X) autópálya nyomvonala keresztezte, ezért a főútvonal átépítése a Magyar Állam által elkészített tervek alapján része volt a koncessziónak, szükségtelen zavarást azonban a felperes sérelmére nem valósított meg, a por- és zajterhelés a határértéket nem lépi túl. Ugyanakkor kiemelte, a tanya korábban földúton volt megközelíthető, az autópálya közelsége, valamint az (Y) út áthelyezése emelte az ingatlan értékét. Kérte továbbá értékelni, hogy hatósági kötelező határozat alapján a perbeli ingatlan előtti zajvédő falat kivitelezte függetlenül attól, hogy a határozatnak megfelelő jogalapja nem volt, ugyanis arra nem az autópálya miatt, hanem az (Y) út növekvő forgalma következtében volt szükség.

A II. rendű alperes ellenkérelmében vitatta a kereset jogalapját és összepszerűségét is. Állította, a megemelkedett zajszint nem az (Y) számú főúttal, hanem az (X) autópálya forgalmával van összefüggésben, melynek koncesszora az I. rendű alperes volt, ezért az ő kötelezettsége lett volna a környezetre gyakorolt hatás felmérése. Véleménye szerint így az esetleges kár nem a II. rendű alperes tevékenységére vezethető vissza.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I-II. rendű alpereseket, egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 4.500.000,- Ft-ot és ennek késedelmi kamatait, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában megállapította, az autópálya és ezzel összefüggésben az (Y) számú főút megváltozott nyomvonalának építése és a két útszakasz üzemeltetése során az alperesek környezetkárosító tevékenységet nem végeztek, ezért a Ptk. 345. § (1) bekezdése nem alkalmazható, a jogvitát a Ptk. 100. § és 339. §-a alapján kell elbírálni. Ez alapján az alperesek felelőssége akkor állapítható meg, ha a felperes mindkettőjük vonatkozásában bizonyítja a szükségtelen zavarást és ezzel okozati összefüggésben a kár bekövetkeztét, az alpereseknek pedig a felelősség alóli mentesüléshez azt kellett bizonyítaniuk, hogy a zavarás nem lépi túl a szükséges mértéket. Elfogadta az I. rendű alperes hivatkozását tekintetben, hogy a nyomvonal kijelölése nem tartozott a kompetenciájába, illetőleg az autópálya építéséhez kapcsolódó kisajátításokat sem ő intézte. Megállapította viszont, hogy az (Y) számú főút nyomvonala az autópálya építéséhez kapcsolódóan módosult és mindkét útszakaszt az I. rendű alperes építette. A II. rendű alperes a főút módosult nyomvonalának ideiglenes használatbavételi engedélyével egyidejűleg kapta kezelésbe a főút ezen részét. A szükségtelen zavarás megítélése körében az ingatlan zavartalan használatához fűződő tulajdonosi érdeket és az autópálya kiépítése kapcsán fennálló közérdeket vetette egybe. Rámutatott, a felperes kárigénye részben az autópálya és főút építésével (porterhelés, fizikai károsodás), részben az autópálya üzemeltetésével (zajhatás), részben pedig az (Y). számú főút üzemeltetésével (por-, zajszennyezés, intimitásvesztés, bekerítettségérzet, fizikai károsodás) van összefüggésben. Az I. rendű alperes, mint az autópálya koncesszora, illetve annak építtetője, illetőleg az (Y). számú főút módosult nyomvonalának építtetője és az autópálya üzemeltetője, míg a

II. rendű alperes mint az **(Y)**. számú főút üzemeltetője tartozik felelősséggel.

Ítéletében részletesen ismertette az elsőfokú eljárás során beszerzett szakvéleményeket, melyek közül **(szakértő 2 neve)** szakvéleményét nem fogadta el, mivel a szakértő a korábban előterjesztett és kiegészített szakértői véleményében és a tárgyaláson előadott vallomásában önmagával is ellentétbe került, álláspontját megmagyarázni, alátámasztani nem tudta. **(Szakértő 3 neve)** szakvéleménye kapcsán rögzítette, a szakértő dinamikai szakértői jogosultsággal nem rendelkezett, ezért az általa ekörben kifejtetteket figyelmen kívül hagyta. A dinamikai kérdésekben **(szakértő 4 neve)** szakvéleménye alapján megállapította, hogy az ingatlanban fellépő károsodások nincsenek okozati összefüggésben a két érintett útszakasz nyomvonalának kiépítésével, illetve forgalmával. **(Szakértő 5 neve)** zaj- és levegőtisztaság-védelmi igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján rámutatott, a zajvédőfal megépítése előtt a nitrogénoxidok miatti, rövid idejű levegőterheltségi szint elmaradt az egészségügyi határértéktől, a szálló por mennyisége azonban meghaladta az egészségügyi határértéket. Ez a kedvezőtlen helyzet a zajvédőfal 2005. évben történt megépítése esetén is fennállt volna. A zajvédőfal felépítését követően viszont sem a nitrogénoxidok, sem a szálló por kapcsán nem alakult ki olyan mértékű levegőterheltség az ingatlanon található épület főút felőli oldalán a fal síkjában, amely meghaladná a határértéket. A zajterhelés tekintetében kifejtette, a zajvédőfal megépítéséig a felperes ingatlanát határérték feletti zajterhelés érte, ezt követően azonban az határérték alatt maradt.

Így a bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság megállapíthatónak találta, hogy 2005-ben, az építkezés időszakában a felperesi ingatlant szálló porterhelés érte, a zajvédőfal felhúzását megelőzően a zajterhelés a határértéket túllépte, ezután pedig ezek mértéke határérték alatt maradt, ugyanakkor – főleg az éjszakai órákban – az **(Y)** számú főút zaj- és forgalmi szüneteiben az **(X)** autópálya zaja is szubjektíven hallható. Álláspontja szerint ugyancsak fennáll a kártérítés jogalapja az intimitásvesztés és a bezártságérzet körében.

Mivel a kár mértékét pontosan nem találta meghatározhatónak, általános kártérítésként állapította meg a marasztalás összegét. Ezzel összefüggésben utalt arra, hogy a szakértők az ingatlan értékcsökkenésében ragadták meg a kár összezszerűségét, azonban annak speciális fekvésére, jellegére figyelemmel összehasonlító adatok beszerzése nehézkes, illetve számtalan bizonytalansággal terhelt, ezen túlmenően a **(szakértő 3 neve)** szakértő által alkalmazott módszer is aggályos.

Az ítélettel szemben a II. rendű alperes fellebbezést, az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

A II. rendű alperes fellebbezésében – tartalma szerint – az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes nem bizonyította sem károkozásának tényét, sem az okozati összefüggést. Az építkezés időszakában a felperes ingatlanát ért szálló porterhelés, illetve – a zajvédőfal felhúzását megelőzően – a határértéket meghaladó zajterhelés, valamint az építkezés miatti intimitásvesztés, bezártságérzet következtében felelőssége fel sem merülhet, hiszen ekkor üzemeltetési feladatokat a módosult nyomvonalú **(Y)** számú főúton nem látott el. A marasztalási összeg kapcsán kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem adta indokát ítéletében, milyen szempontok mérlegelésével határozta azt meg.

Az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezését az ítélet tábla a Pf.I.20.256/2016/8. számú végzésével – jogerősen – hivatalból elutasította.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett részének helybenhagyására irányult. Álláspontja az volt, az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének mindenben eleget tett.

A fellebbezés **alapos**.

A felperes módosított, leszállított keresetében arra hivatkozott, hogy az **(X)** autópálya megépítése az **(Y)** számú főút forgalmát megnövelte, emiatt ingatlanában intimitásvesztés következett be és megnövekedett a porszennyezettség, melyekkel összefüggésben ingatlanának értéke csökkent és fizikai károsodások is érték, repedések keletkeztek. Ezek kapcsán értékcsökkenésben álló kárának és javítási költségeinek megtérítését igényelte.

A javítási költségek körében fellebbezés nem érkezett, ezért a másodfokú határozat ezt nem érinti. Ennek megfelelően az ítéletábrának azt kellett vizsgálnia, hogy a II. rendű alperest terheli-e, s ha igen, milyen mértékű felelősség a felperesi ingatlan intimitásvesztésében és megnövekedett porszennyezésében.

A felperes keresetében mindkét alperes felelőssége kapcsán hivatkozott a Ptk. 345. §-ának illetőleg 100. és 339. §-ának alkalmazhatóságára.

A felelősség szempontjából lényegi tényállási elem, hogy a II. rendű alperes 2006. március 11-től kezelje az **(Y)** számú főút perbeli szakaszának, ahová az I. rendű alperes megelőző kérelme alapján 2008. decemberére zajvédő fal épült, ami egyben – az aggálytalan szakvélemény szerint – a felperesi ingatlan porterhelését is határérték alá csökkentette. Ennek ismeretében kell – az irányadó jogszabályok figyelembevételével – meghatározni a két állított károkozó magatartás kapcsán a kártérítési felelősséget.

A régi Ptk. 345. §-ában szabályozott veszélyes üzemi felelősség az általános felelősségi alakzattól (Ptk. 339. § (1) bekezdés) eltérően nem felróhatósági, hanem objektív jellegű. Lényege, hogy a felelősséget megalapozza a jogellenesség, a kár valamint a kettő között fennálló okozati összefüggés, vagyis a károkozó felróhatósága nem feltétele a kártérítési felelősség megállapításának. Ugyanakkor e felelősségi típus is kimentő jellegű annyiban, hogy ha a károkozó bizonyítani tud olyan tényeket, amelyek a felelősség alól mentesítik, kártérítési felelőssége nem állapítható meg. Ehhez két körülmény együttes fennállását kell igazolnia: egyfelől azt, hogy a kárt elháríthatatlan ok idézte elő, másfelől pedig hogy ez az ok a veszélyes üzemi tevékenység körén kívül esik. A Ptk. 345. § (1) bekezdésének harmadik mondata szerint a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni arra is, aki az emberi környezetet veszélyeztető tevékenységével másnak kárt okoz. Ez egyidejűleg azt is jelenti, hogy az emberi környezetet veszélyeztető tevékenységgel okozott kár is a tárgyi felelősség hatálya alá tartozik. Mivel azonban a veszélyeztető tevékenység nem minősül egyben veszélyes üzemi tevékenységnek is, a jogszabályban írt üzemben tartó fogalma ez esetben nem alkalmazható (BDT 2014.3179. számú eseti döntés).

Az emberi környezetet veszélyeztető tevékenység ilyen minősége csak az irányadó speciális jogszabályok alapján, az adott ügyben irányadó tényállás figyelembe vételével egyedileg bírálható el. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvtv.) szerint a környezethasználó felelősséggel tartozik tevékenységének a környezetre gyakorolt hatásáért, ezért az a személy, aki a környezetet igénybe veszi, terheli illetőleg veszélyezteteti, a Kvtv. 103. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a környezetet veszélyeztető tevékenységgel okozott kár megtérítésére köteles. A törvény tárgyi hatálya kiterjed az emberi tevékenység által alakított környezetre is (2. § (1) bekezdés a) pontja). Személyi hatálya pedig – egyebek mellett – azokra a jogi személyekre, amelyek az érintett környezettel kapcsolatban jogokkal rendelkeznek, illetve amelyeket kötelezettségek terhelnek, vagy az (1) bekezdés b) pontja szerinti tevékenységet folytatnak (2. § (2) bekezdés a) és b) pontja). A Kvtv. 4. § 1. pontja szerint védett környezeti elem egyebek mellett a levegő, az épített (mesterséges) környezet és az élővilág is.

Környezetszennyezésnek ugyanakkor a jogszabály a környezet valamely elemének a kibocsátási határértéket meghaladó terhelését minősíti (4. § 7. pont). A környezetkárosodásért, illetve a környezetveszélyeztetésért való felelősséget pedig – az ellenkező bizonyításáig – annak az ingatlanak a környezetkárosodás, illetve környezetveszélyeztetés bekövetkeztetésének időpontját követő mindenkori tulajdonosára és birtokosára (használójára) terheli egyetemlegesen, amelyen az ilyennek minősülő magatartást folytatták. Kimondja ugyanakkor, hogy a tulajdonos mentesül az egyetemleges felelősség alól, ha megnevezi az ingatlan tényleges használóját, és kétséget kizáróan bizonyítja, hogy a felelősség nem őt terheli (Kvtv. 102. § (1) és (2) bekezdés).

Fontos kiemelni, hogy a perbeli esetben az érintett **(Y)** számú közút tulajdonosa a Magyar Állam, amely az autópálya létesítéséhez kapcsolódóan valamely szervén keresztül gyakorolta az **(Y)** számú főúttal kapcsolatban is döntési jogkörét és azt vagyongazdálkodó kezelésébe adta. A Ptk. 175. §-a szerint az állam az egyes vagyontárgyait másra bízhatja, ebben az esetben – a jogszabály rendelkezéseinek megfelelően – ez utóbbi gyakorolja a tulajdonost a polgári jogi kapcsolatban megillető jogokat és teljesíti a tulajdonos ilyen irányú kötelezettségeit.

Jelen esetben az **(Y)** számú főút vagyongazdálkodója az MNV Zrt. (2007. évi CVI. törvény 8. § (1) bekezdés), amely azonban nem áll perben. Az I. rendű alperes ugyan a koncessziós szerződés alapján az **(X)** autópálya építetője (a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.) 29. § (1) bekezdés), annak vagyongazdálkodója (29. § (1b) bekezdés) és az **(X)** autópálya útkezelője is (33. § (1) bekezdés a) pont), azonban az **(Y)** számú főút tekintetében sem vagyongazdálkodói, sem közútkezelői jogosultság nem illette meg. Az érintett közútszakasz kezelője annak elkészültét követően a II. rendű alperes lett.

A felperes a perben – a fellebbezési szakot érintően, tárgyi keresethalmazat formájában – az ingatlanát ért intimitásvesztés és a megnövekedett porszennyezettség miatt érvényesített igényt a II. rendű alperessel, mint az **(Y)** számú főút kezelőjével szemben. A közút kezelője a Kkt. 35. §-a alapján a kezelői kötelezettség megszegésével okozott kárt a polgári jog általános szabályai szerint köteles megtéríteni. A közút kezelője azonban csupán az országos közúthálózat üzemeltetési, karbantartási és felújítási feladatait látja el. Ekként rendelkezik az 5/2010. (II. 16.) KHEM rendelet 5. § (1) bekezdése, de ilyen szabályozást tartalmaztak a korábban hatályban volt 190/2003. (XII. 29.) GKM rendelet, a 122/2005. (XII. 28.) GKM rendelet, a 46/2007. (IV. 4.) GKM rendelet, valamint a 8/2008. (III. 18.) GKM rendelet irányadó rendelkezései is.

Így bár a porszennyezés, ha az egészségügyi határértéket meghaladja, minősülhet környezetszennyezésnek, a II. rendű alperes felelőssége mégis csak a Ptk. 100. §-a és 339. §-a szerint vizsgálható, vagyis a közútkezelő felelősségére az általános felelősségi alakzat az irányadó, és a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján csak annak a kárnak megfizetésére kötelezhető, amely jogszabályon alapuló kötelességeinek elmulasztásával okozati összefüggésben áll. A közúti forgalom jelentős növekedése és az ebből eredő környezeti hatások okozója ugyanis nem a közút üzemeltetője (hasonlóan: EBH 2005. 1207. számú elvi határozat, Kúria Pfv.III.22.191/2011/4., Pfv.IV.20.765/2011/6. számú döntések).

A Ptk. 100. §-a szerint a tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen szomszédait szükségtelenül zavarná vagy amellyel jogaik gyakorlását veszélyeztetné. Amennyiben a dologi jogi jellegű szomszédjogi előírások megsértésével összefüggésben kár keletkezik, a károkozás relatív szerkezetű kárkötelmi viszonyt keletkeztet a károkozó és a károsult között.

A szomszédjogi sérelemre alapított, a szükségtelen zavarástól való tartózkodás tilalmának megsértésével keletkezett károk megtérítése iránti követeléseket a szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó általános szabályok szerint a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján

kell elbírálni. Az előbbiekből következően a Ptk. 100. §-ában foglalt tilalom megsértése esetén keletkező kártérítési jogviszony alanya nem szükségszerűen a dologi jogi tulajdonos, hanem kötelmi kötelezettként a károkozó. A szomszédjogi sérelem miatti kártérítési igény ezért érvényesíthető a szükségtelen zavarásban megnyilvánuló jogellenes magatartás tényleges tanúsítójával (pl. az építtető, üzemeltető), a károkozóval szemben (EBH 2006/1/1399., BDT 2012/12/209.). A szomszédjog általános szabálya ugyanis nemcsak a szomszédtól követeli meg a szükségtelen zavarásától, illetőleg a más jogainak veszélyeztetésétől való tartózkodást, így ez alapján kártérítést nemcsak a létesítménnyel szomszédos vagy annak közvetlen közelében lévő ingatlanok tulajdonosai igényelhetnek, és nem kizárólag a szomszéd ingatlanok tulajdonosaitól (EBH 2009.2039., EBH 2009.1955. számú elvi határozatok).

A Kkt. 35. §-ával összhangban az út kezelője csak a kezelői kötelezettségének megszegésével okozott kárt köteles a polgári jog általános szabályai szerint megtéríteni (BH 2010.272. számú eseti döntés). Ez azt jelenti, hogy a II. rendű alperes mint útkezelő felelőssége csak abban a körben vizsgálható, ami az érintett közút üzemeltetésével kapcsolatos feladatai megszegésével, illetve karbantartási és felújítási feladatainak elmulasztásával hozható okozati összefüggésbe (hasonlóan: Győri Ítéltábla Pf.II.20.127/2011/11., és BDT 2011. 2527. számú döntések). Pusztán az út megépítésével, létevel összefüggésben bekövetkező értékcsökkenésért a II. rendű alperes – a tevékenységével való okozati összefüggés hiányában – nem felelhet (hasonlóan: Legfelsőbb Bíróság Pf.X.21.405/1998/4. számú döntés). Ebből következően az intimitásvesztés, bezártságérzet címén érvényesített igény, amely kifejezetten az **(Y)** számú főút megváltozott nyomvonalával és nem a II. rendű alperes kezelői tevékenységével áll okozati összefüggésben, kártérítési igényként nyilvánvalóan nem érvényesíthető.

Tény ugyanakkor, hogy kifejezetten az üzemeltetési feladatok ellátásával összefüggő, elsősorban környezetterhelésben megmutatkozó károk II. rendű alperesi magatartással való összefüggése miatt a kártérítési felelősség kérdése felvethető. Ennek elbírálásához azonban nem mellőzhető annak vizsgálata, hogy szükségtelen mértékű zavarás bekövetkezett-e vagy sem.

Ahogy arra az elsőfokú bíróság is helyesen rámutatott, ekörben mérlegelni szükséges, hogy a közérdekű építmények létesítéséből származó hátrányokat a szomszédok tűrni kötelesek, hiszen a tulajdonjog társadalmi rendeltetésének megfelelő gyakorlásával a közérdekből végzett és bizonyos fokú zavarással együtt járó tevékenységek nem automatikusan eredményeznek kártérítő felelősséget, kártérítésre ugyanis csak a szükségtelen zavarás teremt alapot. Lényeges továbbá, hogy a felperes kifejezetten értékcsökkenés címén érvényesített igényt a megnövekedett porszennyezettséggel kapcsolatban. **(Szakértő 5 neve)** igazságügyi szakértő szakvéleményéből viszont egyértelműen megállapítható, hogy a zajvédő fal felépítését követően a levegő szálló por terheltsége a vonatkozó egészségügyi határértéket nem haladta meg, azaz az ebből eredő esetleges forgalmi értékcsökkenés megszűnt, jelenleg ilyen nem tapasztalható. A szükségeset meghaladó zavarással összefüggésben álló, II. rendű alperes által okozott kár hiányában az erre alapított kárigény alaptalan. Megjegyzi az ítéltábla, a peradatok szerint a zajvédőfal felállításának engedélyezésére már azt megelőzően sor került, hogy a felperes 2007. december 7-én emiatt levélben fordult volna az I. rendű alpereshez. A II. rendű alperes kártérítési felelőssége pedig egyébként is csak azon időpontot követően volt vizsgálható, amikortól a ... Megyei Közlekedési Felügyelet az **(Y)** számú főutat a kezelésébe adta (2006. március 11.), azt megelőzően károkozása fel sem merülhetett.

A kifejtettetekre tekintettel nem állapítható meg, hogy a II. rendű alperes a közút üzemeltetési, karbantartási, felújítási feladatainak megszegésével, illetve elmulasztásával okozati összefüggésben a felperesnek kárt okozott volna, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2)

bekezdés alapján fellebbezett részében megváltoztatta és a felperes II. rendű alperessel szembeni keresetét elutasította.

A részbeni megváltoztatás következtében mellőzte a II. rendű alperes elsőfokú eljárási illeték megfizetésére való kötelezését, egyben a részére megállapított eljárási költség összegét a teljes elutasítására tekintettel felemelte (Pp. 78. § (1) bekezdés).

Az eredményesen fellebbező II. rendű alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles megfizetni az államnak külön felhívásra a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján.

Köteles továbbá viselni a II. rendű alperes másodfokú eljárásbeli jogi képviselőjével kapcsolatban felmerült eljárási költségét, amelyet az ítélet tábla a kifejtett munkamennyiséggel és a pertárgyértékkel arányosan állapított meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdései alapján.

S z e g e d, 2016. június hó 10. napján

Dr. Kiss Gabriella sk. .	Bálint Attila sk. .	Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró